

fordi jeg har forladt det Standpunct, jeg indtog ved denne Sags første Behandling; jeg haaber aldrig at komme til at forlade det. Det er heller ikke, fordi jeg — saaledes som det er udtalt af en æret Rigsdagsmand for Kjøbenhavn (Madvig) — troer, at disse Commissioner ville være frygtelige. Jeg er tværtimod bange for, at de snarere ville blive latterlige, fordi de mangle den Magt, som skulde give Beslutningen sin Vægt. Netop det, at de optræde med — hvad skal jeg kalde det — jeg vilde næsten sige et Slags Anmasselse, uden at have nogen tilstrækkelig Magt, netop derved faae de en Charakter, som er meget værre end deres Frygtelighed, en saadan nemlig, at man let betragter dem med Foragt. Skjøndt jeg ikke vil tage i Betænkning at gaae ind paa en rejsfærdig Tvangslov, er jeg dog ogsaa en stor Effer af frivilligt Salg, og jeg skal i den Henseende understøtte de Bestræbelser, som herfra maatte udgaae til at fremme frivilligt Salg af Bøndergodset. Men dette er netop en Grund, hvorfor jeg vil stemme mod disse Commissioner, da jeg troer, at de ere skadelige for Frivilligheden, ikke alene, som det meget rigtigt er bemærket af den samme høitærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavn, fordi de ville blive modtagne med Uvillie af vedkommende Godseiere, men ogsaa, fordi mangen Godseier, som har begyndt at sælge, maaskee ved Tidsumstændighederne kunde være bleven noget betænkkelig i Henseende til, om det ogsaa var rigtigt af ham at sælge, og han vilde da, naar disse Commissioner udvælges, deri see en fuldkommen berettiget Grund til aldeles at standse med Salget, idet han heri seer en Indskrænkning af Tvang, og altsaa derved seer sig fritagen for at gaae frem paa Frivillighedens Bei.

Thalviger: Hvis denne Sag første Gang kom paa Bane her idag, da kunde jeg begribe disse Udtalelser fra forskjellige Sioer. Men det er en Sag, der allerede har sin Oprindelse fra meget lang Tid tilbage, at Regjeringen altid har stræbt at fremme Selveiendom. Det er af mange hæderlige Godseiere ofte udtalt i de senere Aar, at de ønske at sælge Godset; der har været gjort Tilbud fra Godseiere om

at sælge for meget moderate Priser, dersom Fæsterne inden en vis Tid vilde modtage Tilbudet. Regjeringen har erklæret, at den ønskede det. Selv den Landstingsmand, der som Medlem af Udvalget staaer skarpest mod os, har udtalt, at han ønsker Selveiendom, saavidt muligt, fremmet af Frivillighedens Bei. Vi Fire, der have stillet det foreliggende Endringsforslag, ønske med al Oprigtighed, at det maa skee af Frivillighedens Bei; idetmindste har jeg ikke havt den Tanke, at der skulde staae nogen Trudsel i Baggrunden ved det nærværende Forslag. Vi ønske og haabe, at naar disse Commissioner komme til at virke, ville de Tilfælde ophøre, som jeg kalder sørgelige, at nemlig mange Handeler ere gaaede overstyr, fordi de ikke ere blevene sluttede til den Tid, Godseieren have bestemt. Naar nemlig Godseieren siger til Fæsterne: „indtil den og den Dag kunne I købe Eders Gaarde til den og den Priis“, saa ere — fordi, som jeg tidligere har bemærket, Bonden skal have Tid til at overveie en saa vigtig Sag, — sige ofte fordeelagtige Tilbud fra Godseierens Side ikke bleve benyttede, og man kan da ikke fortænke Godseieren i, at han i saa Fald tager sit Tilbud tilbage. Jeg mener nu, at Commissioner under saadanne Omstændigheder vilde have foranlediget, at disse frivillige Salg ikke vare gaaede overstyr. Men, for at saadanne Commissioner skulle kunne virke ligesaagodt for Bonden som for Godseieren, maae de være valgte saaledes, som vi her have foreslaaet. Det troer jeg, at man maa fordre, at de maae være Mænd, der ligesaagodt have Bondens Tillid som Godseierens; jeg troer nemlig ikke, at Godseierne i dem ville savne Mænd, de kunne have Tillid til, da Commissionens Majoritet jo vil komme til at bestaae af en af Regjeringen og en af Landstinget valgt Commissair; de ville saaledes have fuldkommen Garantie for, at man ønsker Frivillighedens Bei og ikke Tvang, og at Commissairerne ville handle paa den bedste og virksomste Maade, for ikke at træde op som Agitatorer, men mæglende og forsonende. Regjeringen har bestemt udtalt, at kun Frivillighedens Bei er den rigtige, og af det, der er blevet udtalt her og af Udvalget om Frivillig-